

Luomualan näkymiä 4.4.2009

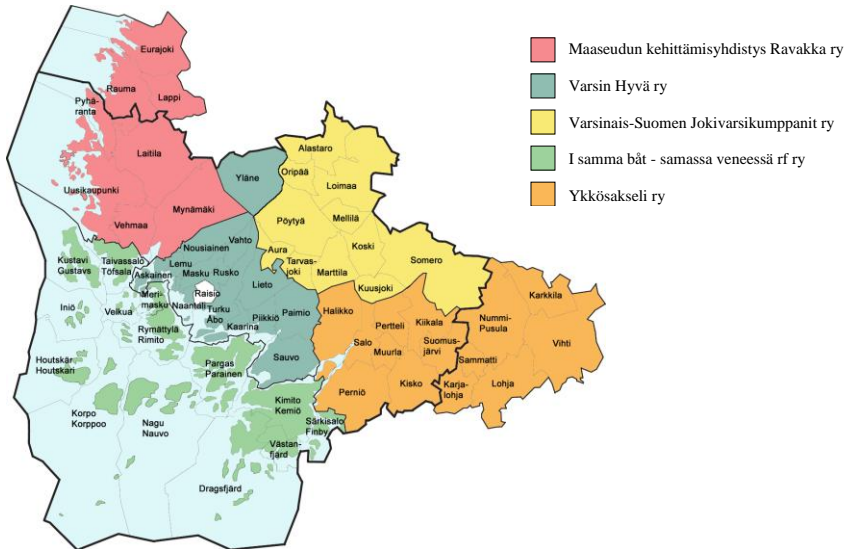
Rahoitusmahdollisuuksia oman toiminnan kehittämiseksi

Taina Sainio, Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry

Mikä on Leader-toimintaryhmä?

- Toimintaryhmät kehittävät oman alueensa maaseutua laatimalla kehittämishajelman, joka toteutetaan rahoittamalla ohjelman mukaisia kehittämis- ja yrityshankkeita (Leader-rahoitus)
- Lisäksi toimintaryhmä kouluttaa, tiedottaa, aktivoi ja auttaa avustuksen hakijoita ja hankkeiden toteuttajia hankkeiden valmistelussa, toteuttamisessa ja asioinnissa viranomaisten kanssa.

Varsinais-Suomen alueella toimivat Leader-toimintaryhmät

Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit

Euroopan maaseudun kehittämisen maastourahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry

- **Toiminta-alue 11 kuntaa: Alastaro, Loimaa, Mellilä, Oripää, Pöytyä, Aura, Tarvasjoki, Marttila, Koski Tl, Kuusjoki, Somero**
- **Asukkaita yhteensä n. 46 300**
- **Leader-rahoituskehys n. 4,5 milj. euroa**
- **Yhdistyksen visio vuodelle 2013:**
"Alueen yhteisöllisyys tukee hyvinvointia, kulttuuri ja luonto houkuttelevat sekä asukkaita että matkailijoita ja elinkeinotoiminta on monipuolista."

Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit

Euroopan maaseudun kehittämisen maastourahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Elintarvikeala Jokivarsikumppanien ohjelmassa

Elintarvikealan pienet yritykset ovat yhtenä painopisteenä Jokivarsikumppanien kehittämisohjelmassa.

Rahoitusta suunnataan pienimuotoisiin elintarvikkeiden jatkojalostushankkeisiin ja tuetaan elintarvikealan pienten yritysten verkostoitumista.

Jokivarsikumppanien alueella toimivilla yrityksillä on edellytyksiä paikallisia erityispiirteitä hyödyntävien erikoistuotteiden kehittämiseen, ja tähän kehitystyöhön liittyvää toimintaa tuetaan Leader-rahoituksella.

Mannersuomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2012

Toimintalinja 1: Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyä parantaminen

Toimintalinja 2: Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen

Toimintalinja 3: Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen

Toimintalinja 4: Leader

Rahoituksen kohteiden ja tavoitteiden määräytyminen

Elämää ja elinkeinoja! -kehittämisohjelma	Leader-ryhmät
Varsinais-Suomen alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma (Leader-tukien osalta koskee erityisesti yrityshankkeita)	TE-keskukset
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma: -toimintalinjat -toimenpiteet	

Manner-Suomen maaseutuohjelman yritystuet

Perusedellytyksiä tuettavalle yritystoiminnalle:

- **pienyrittystoimintaa (alle 10 henkilön yritykset ja alle kahden miljoonan euron liikevaihto)**
- **tuki vaikuttaa merkittävästi yrityksen liiketoimintaan (liikevaihdon kasvu, uusien markkinoiden löytäminen jne.)**
- **ei yrityksen tavanomaiseen toimintaan, vaan aina kehitettävä jotain selvästi uutta ja liiketoimintaa kasvattavaa**
- **tuki on aina harkinnanvarainen ja edellyttää, että yritystoiminta on taloudellisesti kannattavaa**
- **yritystukea hakevan ikä 18-62 v.**

Yritystukien kohdalla huomioitavaa

Jako maa- ja metsätalouden ensiasteen jalostusta ja/tai markkinointia harjoittaviin yrityksiin sekä muihin yrityksiin
→ eroavuuksia tukiprosenteissa ja toimenpiteissä,
kannattaa aina tarkistaa toimintaryhmältä tai TE-keskuksesta

Maataloustuotteiden ensiasteen jalostusta on mm. ensiasteen elintarviketeollisuus, eli esim. valtaosa lihanjalostuksesta ja meijeriteollisuudesta, myllytoiminta sekä hedelmien, vihannesten ja marjojen perusjalostus.

Maataloustuotteiden ensiasteen jalostusta eivät kuitenkaan ole sellaiset maatilalla tapahtuvat toimet, jotka ovat tarpeen tuotteiden valmistamiseksi ensi-myyntiä varten (maataloustuotteiden pelkkä puhdistus ja pakkaaminen sellaisenaan) → kuuluvat maatalouden rakennetukilain piiriin

Kehittämistuki yritykselle

- **pienyristoiminnan aloittaminen ja laajentaminen, tuottavuuden ja laadun parantaminen, kansainvälistyminen, maatalouden liitännäiselinkeinojen kehittäminen**
- **yrityksen toimintaedellytysten ja kilpailukyvyn parantaminen asiantuntijapalveluita, koulutusta ja yhteistyön kehittämistä käyttäen**
- **ennen yritystoiminnan aloittamista voidaan hakea tukea toimintaedellytysten selvitystyöhön (aloittava yrittäjä); korkeintaan 1 500 € kustannukset ja 90 % tuki**
- **kehittämistuki enimmillään 50 %, omarahoitusosuus 50 %**
- **hankkeen budjetti vähintään 1 250 €**
- ***Esimerkki: Maaseutumatkailuyritys haluaa kehittää toimintojaan ja tehdä yritystoiminnalle kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman, johon tarvitaan ulkopuolisen asiantuntijan apua. > Asiantuntijan palkkioihin voidaan myöntää tukea.***

Investointituki

- yritystoimintaan tarkoitettujen tilojen hankinta ja rakentaminen, muutos- ja parannustyöt, koneiden ja laitteiden hankinta
- myös käyttöomaisuuden (irtaimisto) hankinta, kun on yritystoiminnan kehittämiseksi merkittävä ja perusteltu hankinta
- tukiprosentti Varsinais-Suomessa pääasiassa 20 %
- tuettavan investoinnin vähimmäisbudjetti 5 005 euroa
- *Esimerkki: Puuseppä hankkii uusia ja tehokkaampia koneita tai laitteita yritystoiminnan laajentumisen johdosta. Tukea ei myönnetä kuitenkaan korvausinvestointeihin.*

Käynnistystuki

- aloittavan tai toimintaansa laajentavan mikroyrityksen käynnistystuki ensimmäisten ulkopuolisten työntekijöiden palkkaamiseen
- käynnistystukea myönnetään enintään 50 % maksettavan palkan määrästä (ei sivukuluista)
- max tuki 2 henkilötyövuotta 2 v:n aikana (1 hlö – 2 vuotta tai 2 hlöä -1 vuosi tai 4 hlöä - 6 kk)
- minimissään 6 kk:n palkkaus, joka tehdään jatkuvaksi tarkoitettuun, yhtäjaksoiseen työsuhteeseen (min. työaika 25 h/vko)
- ei koske yrittäjän omaa palkkaa
- ei myönnetä maatalouden ensiasteen jalostukseen
- *Esimerkki: Käsityöyrittäjän yritystoiminta laajenee ja hän palkkaa ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän. > Mahdollisuus hakea käynnistystukea.*

Yritysryhmän kehittämishanke

- yhteisessä kehittämishankkeessa mukana vähintään 3 yritystä
- hankkeen vetäjänä elinkeinollinen kehittämissyhtiö tai –yhdistys tai yksi yrityksistä
- tarkoitettu tietyn yritysryhmän kehittämiseen, yhteiseen tuotekehitykseen ja -tutkimustoimintaan, laatutyöhön, markkinatutkimuksiin, kansainvälistymiseen
- tukiprosentti max 75 %, 50 % jos vetäjänä yritys tai kyseessä toimenpide 124
- hankkeen budjetti suurempi kuin 1 250 €
- *Esimerkki: Ryhmä matkailuyrittäjiä kehittää uusia, yhteisiä matkailutuotteita, joita myydään esim. ulkomaalaisille matkailijoille. Tarvitaan tuotekehitystä, markkina-tutkimusta, jälleenmyyjiä, jne. > yhteisen tuotteen kehittäminen voidaan rahoittaa kehittämishankkeella*

Elinkeinojen kehittämishanke

- elinkeinojen kehittämishankkeella monipuolistetaan maaseudun elinkeinotoimintaa. Kehittämiskohteena voi olla esimerkiksi maaseudun mikroyritysten toimintaympäristö tai yritysten yhteistoiminta.
- ei yksittäisille yrityksille räätälöityjä toimenpiteitä
- tuki Jokivarsikumppanien alueella 80 %, maksimi 90 %
- hankkeen minimituki (EU + valtio) 5 000 euroa (eli 80 % tuella hankkeen oltava kokonaisbudjetiltaan noin 8 500 euroa)

Koulutus- tai tiedonvälityshanke

- koulutusta esim. liikkeenjohtoon, markkinointiin, talouden ja tuotannon tehokkuuteen ja laatuun liittyvissä asioissa
- kohderyhmänä voivat olla esimerkiksi viljelijät, metsänomistajat, maaseudun yrittäjät tai kylien kehittäjät
- koulutushankkeessa tuetaan ammattimaista koulutusta, joka kestää vähintään 20 oppituntia (kesto 45 minuuttia) ja vastaa opintomäärältään korkeintaan 30 opintoviikkoa
- tiedonvälityshankkeessa yleisiä tiedotuskampanjoita ympäristö- ja maaseututietoisuuden lisäämiseksi, uusimman tieteellisen tiedon levittämistä ja osaamisen saattamista maatalojen ja maaseudun asukkaiden käyttöön
- tuki Jokivarsikumppanien alueella 80 %, maksimi 90 %
- hankkeen minimi-tuki (EU + valtio) 5 000 euroa (eli 80 % tuella hankkeen oltava kokonaisbudjetiltaan noin 8 500 euroa)

Toimenpiteet

Toimenpide 311: Taloudellisen toiminnan laajentaminen maatalouden ulkopuolelle

Tuki myönnetään maatilakotitalouden jäsenille, jotka monipuolistavat tuotantoaan perinteisen maataloustuotannon ulkopuolelle mm. palveluihin, käsiteollisuuteen ja maatilalla valmistettujen tuotteiden markkinointiin.

Toteutettavat hankkeet käsittävät mm:

- metalli-, muovi- tai elintarvikkeiden toisen asteen jalostusta harjoittavien yritysten ja käsityöyritysten investointeja ja kehittämistä

Toimenpiteet

Toimenpide 123: Maa- ja metsätaloustuotteiden arvon lisääminen (vain investointitukia)

Tukea myönnetään maataloustuotteita (nk. annex I – tuotteet) jalostaville ja markkinoiville yrityksille...

Elintarviketalouden positiivisten ympäristövaikutusten lisäämiseksi toimenpiteeseen sisältyy luomutuotteiden ensiasteen jalostus ...

Toteutettavat hankkeet käsittävät mm.:

- meijerin tai teurastamoiden, paikallismyllyjen tai maatilojen tuotteita (mukaan lukien luomutuotteita) jalostavien yritysten investointihankkeita;
- luonnon marjojen, sienten ja muiden keruutuotteiden ensimmäisen asteen jalostuksen kehittämistä..

Toimenpiteet

Toimenpide 124: Yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan sekä metsätalouden uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseksi

Toteutettavat (annex I) yhteistyöhankkeet (yritysryhmä, elinkeinojen kehittämishanke tai innovaatiotuki) käsittävät mm:

-viljelijöiden, poronomistajien ja jalostajien ja/tai tutkimuslaitosten asiakaslähtöiset esiselvitys- ja yhteistyöhankkeet esimerkiksi sopivien lajikkeiden ja tiettyjä ominaisuuksia omaavan maidon tai lihan tuottamiseksi;

-yritysten tuotteiden, prosessien, laadun tai logistiikan kehittämishankkeet yhdessä alueentuottajien/metsänomistajien ja tutkimuslaitoksen kanssa;

-elintarvike- ja puualan ensimmäisen asteen jalostusyritysten tuotantoa tehostavan teknologian kehittämis- ja testausohjelma alan tutkimuslaitoksen kanssa prototyypin tuottamiseksi;

- alueelliset toimialan esiselvitys- ja klusterihankkeet alan toimintaedellytysten ja paikallisten tuotteiden markkinoiden kehittämiseksi

Hanke-ehdotuksen ja -hakemuksen käsittely Jokivarsikumppaneissa

HANKE-EHDOTUS, TIEDUSTELU, HANKEIDEA

Toimiston henkilökunta antaa alustavan neuvonnan. Tässä vaiheessa pyritään karsimaan hankeaihiot, jotka eivät sovi ohjelmaan tai täytä muita reunaehtoja.

Toimiston henkilökunta käsittelee saadut hankeaihiot ja -hakemukset viikkokokouksissaan.

Neuvonnan antanut toimiston työntekijä valmistelee hankkeen työryhmän käsittelyyn. Hanketyöryhmä käsittelee hankkeen ja antaa siitä lausunnon hallitukselle.

Yritystukihanke: Tuen hakija hankkii maaseutuasiakasvastaavan (Masva) lausunnon

Hallitus käsittelee hankkeen. Hankkeen esittelee se toimiston työntekijä, joka antoi alustavan neuvonnan.

TE-keskukseen lähetetään lausunto hallituksen päätöksen mukaisesti

Tuen hakijalle välitetään tieto hallituksen päätöksestä

Hakija valmistelee virallisen hakemuksen ja toimittaa sen Jokivarsikumppanien toimistoon viimeistään ennen hallituskäsittelyä
→ hanke tulee virallisesti vireille

Jokivarsikumppanien hankkeiden valintakriteerit

Kaikkien hankkeiden tulee:

- tuoda jotain uutta alueelle eli olla innovatiivisia
- toimia esimerkkinä alueella sekä alueen ulkopuolella
- olla valmiita tiedottamaan avoimesti hankkeen toteutuksesta ja tuloksista
- sisältää yhteistoimintaa ja verkottumista
- sisältää omarahoitusta ja työpanosta, eli sitoutumista hankkeen toteuttamiseen

Yrityshankkeissa painotetaan lisäksi:

- yrittäjien verkottumista
- yrittäjien ja yhteisöjen yhteistyötä

Jokivarsikumppanien hankkeiden valintakriteerit

Hankkeiden tulee toteuttaa myös ainakin yhtä seuraavista periaatteista:

- parantaa työllisyyttä alueella
- edistää pienimuotoista yrittämistä ja palveluita alueella
- parantaa alueen matkailullisia edellytyksiä
- lisätä virkistyskäyttömahdollisuuksia
- parantaa alueen ympäristön tilaa
- parantaa asumismahdollisuuksia ja elämänlaatua alueella
- voimistaa alueen identiteettiä ja paikallista kulttuuria

Lisätietoja maaseudun kehittämisrahoituksesta

Varsinais-Suomen jokivarsikumppanien kotisivu:

www.jokivarsi.org

Maaseutuviraston antamia tietoja maaseudun tuista:

www.mavi.fi/fi/index/maaseudunrahoitus

Maaseutuverkoston koulutusmateriaaleja:

www.maaseutu.fi/fi/index/maaseutuverkosto/ajankohtaisetkoulutukset.html

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma:

www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseutu_rakentaminen/ohjelmakausi20072013/mannersuomi.html

Jokivarsikumppanien toimisto Marttilassa

- **Toiminnanjohtaja Taina Sainio**
- **Hankesihteeri Satu Juntunen**
- **Hankeneuvoja Taina Simola**

www.jokivarsi.org

etunimi.sukunimi@jokivarsi.org

